

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Городко М.В.

здобувач,

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА

Суттєвим резервом підвищення ефективності організаційних систем управління є всебічне впровадження інноваційних пропозицій щодо концепції та методології логістики на підприємстві. Це організаційна інновація, яка може бути застосована для трансформації та адаптації економічних систем різного рівня. Саме логістика має стати надійним механізмом політики реформування економіки підприємства та враховує його соціальні, економічні, природні й демографічні особливості. Принципово важливим є той факт, що саме використання логістики, як ефективного інструменту підприємницької діяльності, дозволить враховувати під час прийняття господарських рішень потреби, стан і динаміку попиту та кон'юнктуру ринку, а також характер розвитку інтеграційних зв'язків підприємства і створити умови для максимального пристосування виробництва до потреб ринку.

Оскільки поняття логістичної системи є частковим по відношенню до загального поняття системи, то погоджуємося з думкою науковців про наявність чотирьох властивостей, якими повинен володіти об'єкт для того, щоб його можна було вважати системою: цілісність, наявність зв'язків, організація, інтеграційні властивості [1-5]. Що стосується першої властивості, то вона проявляється в тому, що система являє собою цілісну сукупність елементів, які взаємодіють один з одним. Цілісність логістичної системи проявляється в її властивості виконувати задану цільову функцію, яка може бути реалізована тільки логістичною системою в цілому, а не окремими її ланками або підсистемами. На макрорівні при проходженні матеріального потоку від одного підприємства до іншого в якості елементів можуть розглядатися самі підприємства, а також транспорт, який їх об'єднує. На мікрорівні логістична система може бути представлена у вигляді таких підсистем: закупівля, планування та управління виробництвом, збут тощо. Елементи системи можуть бути різноякісними, але одночасно сумісними. При цьому сумісність забезпечується єдністю цілі, якій підпорядковане функціонування кожного з елементів логістичної системи. Елементи існують лише в системі, поза цією системою вони є лише об'єктами, які потенційно здатні утворювати системи.

Відповідно другій властивості між елементами системи є суттєві зв'язки, які з закономірною необхідністю визначають інтеграційні властивості цієї системи. При цьому зв'язки можуть бути матеріальні, інформаційні, прямі,

зворотні тощо. Крім того, зв'язки між елементами всередині системи повинні бути більш потужними, ніж зв'язки окремих елементів із зовнішнім середовищем, оскільки в протилежному випадку система не може існувати. У макрологістичних системах основу зв'язків між елементами становить договір. У мікрологістичних системах елементи між собою пов'язані виробничими відносинами.

Така властивість, як організація, проявляється в тому, що наявність факторів, які утворюють систему, лише передбачає можливість її створення. Для появи системи необхідно сформувати впорядковані зв'язки, тобто певну структуру, організацію системи. Зв'язки між елементами логістичної системи підприємства певним чином впорядковані, тобто логістична система має організацію.

І, нарешті, інтеграційні властивості, тобто наявність у системи якостей, притаманних системі в цілому, але не властиві жодному з її елементів окремо. Це здатність постачати необхідний товар в потрібний час у потрібне місце необхідної якості з мінімальними витратами, а також здатність адаптуватися до мінливих умов зовнішнього середовища. Інтеграційні властивості логістичної системи дозволяють їй закуповувати матеріали, пропускати їх через свої виробничі потужності та постачати в зовнішнє середовище, досягаючи при цьому раніше запланованих цілей.

Крім визначених загальних властивостей, логістичні системи підприємства мають характерні тільки їм властивості, а саме: складність, ієрархічність, структурованість, рухливість, адаптивність, унікальність, непередбачуваність і невизначеність поведінки в конкретних умовах під впливом зовнішнього середовища. Логістичні системи характеризуються економічною самостійністю, організаційною цілісністю, наявністю спеціалізованих інформаційних структур, можливістю визначення загального результату виробництва (продукту, послуги).

Таким чином, якщо ми можемо довести, що будь-який об'єкт має цю сукупність властивостей, то можна стверджувати, що цей об'єкт є системою. Крім того, використовуючи методологію системного підходу, можна констатувати, що будь-яка організація являє собою відкриту систему, перетворює «вхідні» зв'язки із зовнішнього середовища (праця, сировина, матеріали тощо) у «вихідні» зв'язки, тобто продукцію, послуги. У такій системі відбувається сукупність дій з трансформації ресурсів, що надходять з мегасистеми (зовнішнього середовища) та постачання «продукції» в цю ж мегасистему.

З поняттям системи пов'язані також і підходи до аналізу й синтезу різних організаційних утворень, в тому числі логістичних. Тобто, мова йде про системний, комплексний та аспектний підходи. Поняття «логістика» і є системою, в якій одні підрозділи визначають необхідний обсяг продукції для безперебійної роботи підприємства – постачання, інші займаються розподілом продукції – збут, треті – здійснюють просування продукції від постачальників до споживачів, четверті – акумулюють інформацію про постачальників, споживачів продукції, транспортні послуги тощо. В такому трактуванні логістична система досліджується з точки зору мікроекономіки.

Узагальнення дослідження визначень логістичної системи дає підставу для власного трактування цього поняття. Пропонуємо під логістичною системою молокопереробного підприємства розуміти складну організаційно завершену економічну систему зі зворотним зв'язком, що складається із взаємопов'язаних елементів, які мають внутрішні та зовнішні зв'язки, здатність змінювати свою структуру та визначати варіанти поведінки відповідно до нових цілей під впливом зовнішнього середовища. В такому трактуванні враховуються важливі властивості системи – складність, ієрархічність, цілісність, структурованість, рухливість, адаптивність, наявність зв'язків, організація, інтеграційні властивості.

Список використаних джерел:

1. Вініченко І.І., Городко М.В. Логістичний підхід в управлінні сільськогосподарськими підприємствами / І.І. Вініченко, М.В. Городко // Інвестиції: практика та досвід. – № 24. – 2016. – С. 11-16.
2. Гаджинський А.М. Логистика: учебник для высших и средних специальных заведений [Текст] / А.М. Гаджинський. – [6-изд., перераб. и доп.]. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2003. – 408 с.
3. Гиг Джон Ван Прикладная общая теория систем: пер. с англ. [Текст] / Гиг Джон Ван – М.: Мир, 1981. в 2-х книгах. Кн. 1. – 247 с.
4. Захаров К.В. Логистика, эффективность и риски внешнеэкономических операций [Текст] / Захаров К.В., Бочарников П.В., Липовский В.В. – [2-е изд., доп.]. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. – 260 с.
5. Пономарьова Ю.В. Логистика: навч. посібник [Текст] / Пономарьова Ю.В. – [2-е вид., переоб. та доп.]. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.

Мазуренко В.О.

аспірант,

Київський національний торговельно-економічний університет

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективність управління дебіторською заборгованістю підприємства позначається на фінансових результатах його господарської діяльності, таких як виручка від реалізації, чистий прибуток, скорочення витрат та ін. Структура і розміри дебіторською заборгованістю мають вплив на показники фінансової стійкості й ліквідності підприємства і його позиціонування на ринку. Ефективність управління дебіторською заборгованістю доцільно виразити через відношення результату, під яким пропонуємо розуміти чистий прибуток підприємства або його приріст, отриманий за рахунок надання відстрочки платежу, до витрат або загального обсягу ресурсів.

Згідно з Савицькою Г. В. оцінити вплив дебіторської заборгованості дозволяють такі показники, як оборотність обігових коштів, виручка, чистий прибуток, розмір кредиторської заборгованості підприємства.